

CATI GIURGIU

Clavecinul domnului Daumier

UNIVERS

CUPRINS

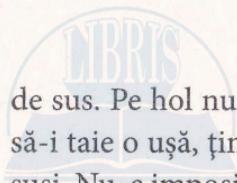
Carolina	7
O cafea cu Maestrul	16
Rondo d'amore.....	29
Glasuri <i>a capella</i>	59
Domnișoara Mihaela	80
Intermezzo	100
Maria-Sophia Gramma.....	119
Trei strigări.....	132
Clavecinul domnului Daumier	143

CAROLINA

Întrebarea era unde să pună dulapul. Se concentra de două săptămâni pe chestiunea asta fiindcă, deși se apropia termenul să se mute, el încă nu găsise soluția la dulap. Emy, care se implicase foarte serios, i-a propus să renunțe la el. Emy, desigur, nu știa ce spune. Orice era posibil, numai asta nu. Să renunțe la dulap însemna să renunțe la mamă, la tată, la părinți, la tot. Dulapul era dulap, fără el nu putea să se mute, dar nici să nu se mute nu putea, fiindcă, după ce toată lumea aflase că primește locuință, vecinul i-a zis că nu i-l mai poate ține, că are nevoie de magazie. Așa fusese învoiala, îl las aici până-i fac loc altundeva, și trecuseră zece ani, acum mergea pe-al unsprezecelea, și credea că n-o să se mai întâmple nimic, când ii veni pe neașteptate aprobarea pentru apartament. Unul destul de încăpător, cu două camere, una pentru el și cealaltă pentru bătrân. Or să stea boierește, nici n-au visat ei vreodată să aibă o asemenea locuință, cu baie, apă caldă zi și noapte, după ce o viață întreagă s-au folosit de cișmea și au avut wc în curte, până s-au aranjat, contra unei taxe amicale, să-l folosească pe cel de la benzinărie.

Aici patul, aici raftul de bibliotecă, fotoliul cu măsuța pentru cafea. Peretele astă e cu ușa, celălalt cu fereastra. Mai bine le puneau pe amândouă pe același perete, să nu mai încurce și astea dispunerea mobilei. Oricum, pentru dulap camera e prea mică și pe lățime și pe lungime, noroc că tavanul e destul

de sus. Pe hol nu încape, că-i cu patru uși. Ești nebună, cum să-i taie o ușă, ține la integritatea dulapului cum ține la el însuși. Nu, e imposibil să i-l plaseze bătrânlui, camera mare, de zi, sufrageria sau livingul, cum i se mai spune acum, va fi camera lui și numai a lui, apucase să-i promită solemn. Bătrânlul, în mintea lui, se și mutase de ani buni în camera mare, care avea mobilă de sufragerie. Astă-și dorise maică-sa toată viața, să aibă sufragerie, și și-a cumpărat una în rate, a plătit vreo doi ani, și era o încântare: neagră-neagră de tot, cu masă de douăsprezece persoane, scaune cu mătase roz și spătar înalt, bufet de vase, vitrină pentru sticlărie. Numai masa ocupa aproape o cameră întreagă, unde să mai pui și dulapul? Fiindcă trebuia să doarmă și ei undeva, făcuseră cu chiu, cu vai loc unui divan, care nu se potrivea cu somptuozitatea sufrageriei. Avuseseră mare noroc că fusese refuzată la export. Își, oricât s-au străduit, n-au depistat motivul pentru care fusese refuzată. Iar divanul era ca un post de pază, de unde să poată privi, ocroti și admira tot timpul sufrageria. El avea un pat pliant pe care-l întindea în chicinetă noaptea, după ce mâncau, deci îndată ce se putea pune pe raftul special, de sus, reșoul la care se gătea. Patul încăpea două treimi în chicinetă și o treime în holul de la intrare, care era atât de mic încât iarna, când se agățau trei paltoane în cuier, abia mai rămânea loc să se deschidă ușa, iar când dormea, un palton îi cădea mereu peste picioare dacă-și schimba poziția în somn. Oricum, datorită holului se putea întinde în voie pe patul pliant și, mai ales, nu intrau din stradă direct în casă, aveau unde-și lăsa pantofii, că maică-sa ar fi înnebunit să aducă praf în sufragerie, nu mai vorbim de noroi sau zăpadă.

De când se prăpădise maică-sa, sufrageria își mai pierduse din strălucire, parcă se aburise lacul, era senzația aceea pe care îl-o dau și fotografile defuncților care, și ele, se șterg sau își schimbă culoarea. Nu era firesc? Ea o cumpărase în rate, o

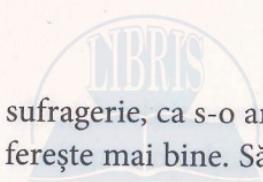
iubise, o îngrijise, o certase că nu era puțin mai deschisă la culoare, că aşa părea de două ori mai masivă, dar n-avuseseră încotro, fusese singura refuzată și era din lemn bun, mobilă adevărată, esență de nuc, dacă nu chiar abanos.

Când și-a dat seama de abureala aceea, a simțit o mare strângere de inimă, doar promisese că va avea grijă de sufragie ca de ochii din cap: să nu se păteze, să nu fie piesele despărțite în caz că se mută, să fie păstrată la temperatură cât de cât constantă, să nu stea în mare îngheșuală. Bine că observase la timp, putea lua măsuri. A chemat un specialist în mobile care, om cinstit, i-a spus însă că e păcat să se intervînă cu vreo soluție de lăcuit sau printr-o acțiune mecanică, era ceva care lucra din interiorul lemnului și când este vorba de interior n-ai ce face, sau trece de la sine, sau stagnează, sau... astă-i situația!

Acum, cu mutatul, se temea în plus și pentru sufragerie, deși era de așteptat de la bun început că va avea soarta asta, doar fusese programată pentru o cameră vastă și luminoasă, care să-i pună în valoare forma și strălucirea, iar cămăruța în care o îngheșuise fusese doar un depozit temporar, ca și magazia pentru dulap.

Promise apartamentul la etajul șapte, număr bun, impar, unde mai pui că și prim, dacă ar fi fost pus să aleagă tot la șapte să s-ar fi oprit. A fost să-l vadă aşa, în lucru, și i-a plăcut cum se aşterneau blocurile mai mici la picioarele lui, cum se răspândeau până departe casele unui cartier nedemolat și cum șerpuia un drum preorășenesc cu autobuze, tiruri și căruțe, tot peisajul oferind imaginea activității în flux continuu, diurnă și nocturnă, pe de o parte, și a tihnei familiale, pe de alta. Așa trebuie să fie o perspectivă, nici invazivă, nici monotonă, dar pentru asta se impune să iezi distanță, să privești de la etaj.

Trebuia să fie foarte atent la oamenii care aveau să transporte mobila și să urce la șapte, chiar dacă erau specialiști și ii angajase printr-o firmă, dar tot trebuia să fie atent. Pentru

sufragerie, ca s-o ambaleze, a făcut rost de carton ondulat, că ferește mai bine. Săracul dulap nu avusese parte de aşa ceva, ar zice mersi că mai este întreg, dar, chiar dacă s-a mai hodorogit, îl pune el pe picioare, numai loc să-i găsească.

N-ar fi crezut că îi va provoca atâtă durere de cap primirea apartamentului, în fond toată viața se pregătiseră pentru mutat, între timp murise și maică-sa, muriseră și cele câteva rude care ar fi putut să-i viziteze la inaugurare, să ia masa în sufragerie, să stea la o cafea și la o partidă de rummy, între timp se petrecuseră multe, cum se întâmplă în viață.

Acum e la modă să dărâmi pereții, să zidești balcoanele, să reamenajezi spațiul după propriile fantezii, nevoi sau plăceri. Asta ar necesita o nouă cheltuială, în condițiile în care el nu are de gând să facă îmbunătățiri, fiindcă nu-i ajung banii. Și-apoi impresia asta... că toți fac aşa ca să nege, pur și simplu, ce a fost deja făcut. Nu și el, el ar face unele transformări doar pentru dulap, dintr-o necesitate presantă și mai mult decât evidentă. Să zicem că mută bucătăria în balconul pe care l-ar zidi și l-ar transforma în chicinetă. Era ideea lui Emy, lui nu-i plăcea, că iar se ajungea la chicinetă, sperase să eliminate termenul din existența sa, dar... să zicem! Mai avea însă nevoie de zece centimetri, pentru zece centimetri dulapul nu încăpea în bucătărie, construită cu mare economie de spațiu. Uite-ășa te trezești prizonierul unor pereți prost plasați, care-ți partajează viața, îți stabilesc relațiile, care se bagă în sufletul tău.

Mai mare beleaua cu apartamentul asta, acum nu-i mai poate spune vecinului despre dulap mai ține-mi-l o lună, două, că vecinul n-o să i-l țină, clar, abia așteaptă să-și ducă-n mama mă-sii dulapul de aici, zilele astea. Totuși, nu se poate, omul găsește totdeauna soluții, i-a spus și Emy, uite, ai să vezi că se rezolvă. Ea recurgea mereu la vorbe de-astea, încurajatoare, dar fără suport real, cum să se rezolve dacă nu-i de rezolvat? Dar, mă rog, n-a contrazis-o, fiindcă pe moment i-a

făcut bine, când îți zice cineva că se rezolvă, chiar crezi că aşa va fi, se creează în zbuciumul sufletesc o pauză care te ajută să-l duci apoi mai departe. Deci vorbele lui Emy i-au insuflat un soi de optimism și a avut impresia că i s-a oferit o mică perspectivă de la balcon, deși a doua zi, când s-a trezit, a văzut iar realitatea în adevărata ei lumină.

Oricum, ziua mutării a sosit și vecinul și-a făcut de lucru pe acasă, ba intra, ba ieșea, nu-l văzuse niciodată atât de agitat, și deschisese larg ușa magaziei, de parcă ar fi avut cine știe ce treabă pe acolo. Specialiștii încărcau în camion sufrageria. Patul pliant i-l lăsa vecinului, să stea pe el în grădină, la soare. Nici privirile cărătorilor, nici funiile lor nu puteau răni lemnul valoros al sufrageriei bine ambalate în carton ondulat și, supraviețind încărcarea, descărcarea și urcatul pe scări, a fost mulțumit de munca oamenilor și a simțit nevoia să le ofere un ban în plus.

Pentru dulap trebuia un transport special. Când îl scoaseră din magazie să-l urce, singur, în camion, i se strânse inima. Nu-l mai văzuse de când îl dusese la vecin, fiindcă nu se învrednicise, în aproape unsprezece ani, să-l viziteze nici măcar o singură dată, și acum îl găsea într-o stare de degradare care-l făcu pe meșterul specialist să-l întrebe dacă vrea, cu adevărat, să i-l transporte, măcar că interesul lui era să facă drumuri cât mai multe, orice ar fi avut de cărat. Se gândi atunci să nu-i mai dea nici un ban în plus, dar îi trecu, fiindcă meșterul, după ce lăsă o vreme dulapul în ploaie, trimițându-și lucrătorii la chioșc după țigări și cafea, și ploaia îl spăla de praf, când îl urcară în camion, sub prelată, le strigă oamenilor, care nu se mai sinchiseau de asemenea vechitură, fiți atenți, fiți atenți, e trandafir natur, a plesnit de uscăciune, aveți grija să nu-l avariați mai rău.

Nu știuse că lemnul e trandafir. Se apropie să vadă, să arunce, poate, o privire înăuntru. Avea în buzunar o cheie găsită în sertarul mesei de bucătărie. Emy se extaziase în fața acelei vechituri și i-o pusese, ca să-i poarte noroc, în buzunarul ascuns

al sacoului, unde se afla și acum, deși costumul fusese dat de câteva ori la curățat. O simți prin stofă și prin căptușeală, în punguța de plastic golită atunci, curajos, de piunezele păstrate pentru refolosire. A fost singura dată când o adusese pe Emy, pe furiș, în casa lor, fiindcă bătrânul făcea un stagiu de recuperare la sanatoriu, iar maică-sa își vizita o rudă, și au dorit să omagieze evenimentul cu o sticlă de trei sferturi, uitată de când se cumpărase sufrageria. Cotrobăind după tirbușon, Emy a dat peste cheia aceea mică, au crezut că-i de la vreun lacăt pierdut, dar nu, acum știe sigur ca e originală, de dulap, uite că se potrivește de minune. O răsuci ușor, dar, emoționat, se răzgândi, nu voia să deschidă dulapul pentru prima oară acum, în grabă, în foiala mutării. În plus, ploaia se întărise și meșterul strigă din nou la muncitori să aibă grijă, iar el se dădu din calea lor.

Glasul meșterului a făcut minuni și muncitorii s-au purtat cu gingăsie cu dulapul, care a fost urcat ușurel în camion, unde părea mai impozant și mai nobil chiar decât sufrageria. Meșterul și-a trecut palma peste lemnul lui crăpat și lipsit de luciu, dar care păstra o culoare cu totul aparte, ocru-viorie, pe care el nu știuse până atunci că o are dulapul lui, și a spus bună marfă, chiar nu vreți să vă scap de ea? A bănuit că meșterul era ironic și iar s-a gândit să-i taie plusul, dar, tot aşa, putea fi și admirarea reală a unui inițiat. Într-adevăr, chipul masiv al meșterului cărător dobândise un soi de blândețe tristă și tandră, ca al unui medic căruia i se aduce un pacient în stare gravă și pacientul nu e un oarecare, ci un Tânăr sau o celebritate sau o femeie frumoasă, într-un cuvânt, o ființă la fel de importantă ca un dulap de inestimabilă valoare pentru un cunoșcător.

Vru să se urce în camion alături de dulap, dar meșterul îi spuse că e mai bine să stea în cabină, dar să n-aibă grijă, că acolo, sus, este el.

Pe drum, soluția i se păru deodată evidentă: avea să-l pună de-a curmezișul în bucătărie, măcar că dulap de-a curmezișul

nu s-a mai pomenit, dar în casa lui omul își aranjează mobila cum vrea. Așa va rezolva cu cei zece centimetri lipsă, iar dulapul va putea fi privit din toate părțile, adică din față, din spate și din lateral, nu ca-n magazie, unde vecinul îl înghesuisse printre leme, mare minune că n-a scăpat un topor în el. Vrând-nevrând, bucătăria o s-o mute în balcon, el ar desființa-o de tot, dar n-avea încotro, trebuia să gătească în casă cât mai trăia bătrânul care, așa prăpădit cum părea, promitea să depășească suta.

În felul acesta, fiecare va avea camera lui: el – dormitorul, sufrageria – sufrageria, iar dulapul – un cabinet special amenajat, unde va mai adăuga ceva în ton, de exemplu două scaune frumoase, de consignație, de o parte și de alta, sau amândouă în față, ca la teatru, și nu se va mai cunoaște că acolo a fost bucătărie.

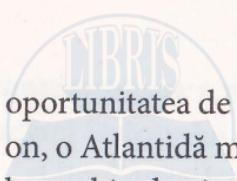
Camionul mergea bine cu încărcătura în spate, avea cauciucuri noi și suspensii ca lumea. O apucase pe drumul de centură, ca să evite blocajele și aglomerația. Șoseaua era și ea bună, cu pietre ca pe vremea romanilor, alea da drumuri, te duceau la capătul lumii și înapoi, la Roma sau, în cazul lui, dintr-un imobil cu cișmea și wc în curte, la etajul șapte al unui bloc cu perspectivă amplă.

Trecând pe lângă o pădure, văzu în coroanele copacilor colonii de păsări cu cuiburi mari și cenușii ca niște ligheane camuflate. Nu că-i plăcea asocierea, dar la etajul șapte și el va fi la fel de sus ca ele, deși, la drept vorbind, copaci mai aveau loc de crescut, cu cuiburi cu tot. Diversele zgomote specifice șoselei, printre care al ploii înțețite și al camionului cu dulap, se amalgamau într-o muzică de fond care, în acest moment optimist al vieții lui – unde era Emy să-l vadă? – devinea un marș triunfal, o solemnă trecere în revistă a gărzii de onoare, în drumul dulapului spre apartament. Apoi răsunară niște arpegii de încălzire, cum auzise cândva dintr-o casă de lângă benzinărie,

RONDO D'AMORE

Pentru prima dată nu se țineau de capul ei. Și asta fiindcă se întâmpla ca afacerea lui Dad să-l vizeze pe tipul de la Ambasadă. Dad și Lara au discutat mult cum să procedeze. Să renunțe la recepție nu se putea. Să meargă doar Dad, iar Lara să asiste la recital era o soluție pe care Lara o susținea cu mai multă implicare decât s-ar fi așteptat chiar Dad. Asta i-a dat de bănuit că ele două pun la cale ceva ce-i scapă și lui nu trebuia să-i scape nimic. De fapt, îi scăpa esențialul, și anume că Lara ar fi dat zece recitaluri pe o Ambasadă și era conștientă că ușurința cu care prefera un spectacol de școală, doar o banală treaptă în cariera Amadei, avea să-l intrigue pe Dad, să-i complice gândurile și chiar să-l facă să se simtă frustrat. Așa că el a propus ca de data aceasta Amada să meargă singură la recital, ca un exercițiu pentru când va trebui să-și ia zborul la cursuri și concursuri unde ei n-o vor putea însoții. Lara a rezistat cu viclenie, nu, că nu se poate ca nimeni din familie, într-un moment atât de important, și că să o ia naiba de Ambasadă, că tocmai acum și-a găsit. Dad a căzut în plasă, aproape că s-a scuzat susținând că și pentru el momentul Ambasadei este important, că toți invitații aveau să fie în cuplu, că o femeie ca Lara avea să stârnească admirăție și să faciliteze noi relații de care să profite din plin și ea, nu doar Amada, pentru care Dad se străduia atât. Dar Dad se străduia și pentru el, că-i plăcea prea mult noua afacere cu panourile solare ca să rateze

oportunitatea de a le amplasa într-o insulă bogată, o zonă fani-on, o Atlantidă miniaturală. Și, din informațiile lui, grecul ace-la cu chip de pirat, pe care urma să-l întâlnească la Ambasadă, era faimos și prin interesul pentru femei, cărora le putea dărui, platonic, credea Dad, în nici un caz sufletul, dar cea mai râvnită stea de pe cer, metamorfozată în lucruri atractive, foarte costisitoare și mult mai pământești.

Despre firea nababului, Amada aflase din discuția lui Dad cu șoferul, care era un tip foarte informat. Cei doi credeau că dialogul lor este cifrat, dar Amada se prinsese de mai mult decât îl ducea mintea pe Dad. Șoferul distila, în spiritul de afacerist vizionar pe care Dad și-l credea infailibil, o idee de-a dreptul perversă, legată de cea de-a doua pasiune a lui Dad, frumoasa Lara. Amada avea convingerea că pe ea n-ar viza-o aseme-nea perversități. Urmărea detașată, calmă, dar fără să-i scape nimic, discuțiile despre ce s-ar cuveni să facă Lara, ca soție de top a lui Dad sau ca mamă dedicată fiicei lui Dad. Optând pentru recital, Lara își proba toaleta de recepție, care avusese un preț fabulos, și declara că va vinde rochia la jumătate de preț prietenei sale Marta pentru o petrecere de vipuri. Dad era scandalizat de ideea cu jumătate de preț, fără să pună în balanță pierderea totală a sumei dacă rochia nu s-ar fi vândut, fiindcă, oricum, Lara nu repeta niciodată o ținută și, după un timp, rochiile ei foarte scumpe ajungeau să umple mareale cu-făr din pod și formau costumația, încă de când Amada era mică, pentru jocurile ei solitare de-a Prințesa Lumii.

Lara s-a lăsat convinsă cu greu, a încercat și o ceartă pe tema responsabilității familiei și, în cele din urmă, a fost întrebată și Amada ce preferă. Ea a spus clar că vrea să înceerce experiența unui recital fără ei. Fără nimeni din familie. În general, se făcea o convocare amplă, urmată de felicitări, telefoane emoționante și urări cu totul inutile, fiindcă ea știa care-i este drumul. Fără nimeni, la cincisprezece ani este

timpul să vă potoliți. Amada știa că este foarte bună, n-o mai interesau nici sfaturile maestrului Russ, urmărea deja evoluțiile concertistice de la marile concursuri pentru a-și alege în-drumătorul la un Conservator, cel mai probabil occidental, după dorința lui Dad, deși pe ea o atrăgea deocamdată bătrâ-nul Peter Holdt de la Praga.

Lara își ascundea entuziasmul cu un aer concesiv și, odată hotărârea luată, problema nu s-a mai discutat și și-a văzut fie-care de treburile sale, ea de studiu, Dad de panouri, iar Lara de nimic.

În ziua evenimentelor aproape că nu și-au vorbit, se concentrau pentru reușită. Pe Amada a dus-o la Sala Radio șoferul lui Dad, care a tăcut tot timpul, experiența lui de cozeur experimentat spunându-i că liniștea este cea mai utilă conversație în acel moment. A condus-o, purtându-i geanta și umerașul cu bluza creată de Cătălin Șandru, i-a cerut să-l sune când va trebui să revină pentru a o lua acasă, presupunând că recepția de la Ambasadă va dura mai mult decât concertul, iar, dacă nu, ea era, oricum, pe primul plan. La plecare, i-a strâns mâna cama-raderește și i-a zâmbit fermecător, fiindcă domnul acela de pa-truzeci de ani, misterios ca un sfinx în viața particulară, era cel mai distins individ pe care-l cunoștea.

Amada avea, prin grija lui Dad, cabina numărul trei și locul nouă în concert. I se părea că se potrivește cu firea unei mici vedete să fie superstițioasă, deși ea nu era. Tocmai luciditatea și siguranța de sine erau calitățile pe care reușise să le dobân-dească, să și le antreneze cu succes și să le stăpânească, dar superstițiile fac parte din mit și povestea trebuia să o însoțească, încă de la început, pe parcursul traseului ei muzical. O văzu pe Tota, cam pierită, fata asta nu avea șanse cu tracul acela peni-bil de care se molipsise și profa ei, devenind amândouă la au-diții, din palide și insignifiante, de-a dreptul livide, pe punctul de a leșina. Profa lucra până la extenuare cu Tota, văzând în ea